

1. POLOŽAJ, ZNAČAJ I POSEBNOSTI ŽUPANIJSKOG PROSTORA U ODNOSU NA PROSTOR I SUSTAV DRŽAVE

Kartogrami:

1.- 01

Županija u Hrvatskom okružju

Bjelovarsko-bilogorska županija, prirodno-geografski gledano, pripada prostoru Panonske (i peripanonske) megaregije, najvećim dijelom makroregiji Zavale sjeverozapadne Hrvatske, a rubnim istočnim dijelom tangira i makroregiju Slavonskog gromadnog gorja.

Obuhvaća prostor četiri karakteristične geografske cjeline: Bilogore (sjeverno i sjeveroistočno), rubnih masiva Papuka i Ravne gore (istočno), Moslavačke gore (jugozapadno), te pleistocenskih ravnjaka i dolina Česme i Ilove (zapadno, centralno i južno).

Geografski gledano granice županije teku:

- na sjeveru i sjeveroistoku	- hrptom Bilogore
- na istoku	- pobrđem od Bilogore do Papuka i Ravne gore
- na jugu	- izdignutim pleistocenskim ravnjakom i dolinom Ilove
- na jugozapadu	- pobrđem i hrptom Moslavačke gore
- na zapadu	- dolinom Česme, rijekom Velikom i pobrđem Bilogore

Prostorno-funkcionalno gledano, Bjelovarsko-bilogorska županija nalazi se u istočnom dijelu grupe Županija Središnje Hrvatske, najrazvijenijeg područja Hrvatske i ključnog čvorišta europskih i regionalnih prometnih pravaca.

Međutim, obzirom na rubni položaj (prema grupi županija istočne Hrvatske), te smještaj upravo između najznačajnijih prometnih pravaca (Posavskog i Podravskog koridora, te poprečnih koridora Srednja Europa-Jadran i Podunavlje-Jadran), dijelom je ostala izvan interesa dosadašnjih razvojnih usmjerenja, a što je došlo do izražaja nakon prekida sekundarnih prometnih veza sjevera i juga Hrvatske preko Bosne i Hercegovine.

Jedna je od dvije županije koje namaju kopnenu granicu s nekom drugom državom, pa tako ni područja uz državnu gradnicu.

Bjelovarsko-bilogorska županija graniči:

- na sjeveru	- sa Koprivničko-križevačkom županijom
- na sjeveroistoku	- sa Virovitičko-podravskom županijom
- na jugoistoku	- sa Požeško-slavonskom županijom
- na jugozapadu	- sa Sisačko-moslavačkom županijom
- na zapadu	- sa Zagrebačkom županijom

Sa površinom od 2.636,67 km² (4,66% površine RH) i 144.042 stanovnika (3,01% stanovništva RH), jedna je od županija srednje veličine.

Sa gustoćom od 54,63 st/ km² Bjelovarsko-bilogorska županija je nešto ispod prosjeka Hrvatske (84,51 st/km²), ali gotovo dvostruko ispod prosjeka kontinentalnog dijela (100,50 st/km²), a čak trostruko ispod prosjeka središnje Hrvatske (140,00 st/km²), s tim da je stanovništvo unutar Županije izrazito nejednako raspoređeno (Grad Bjelovar 223,68 st/km², a Općina Berek 18,58 st/km²).

Depopulacija je Bjelovarsko-bilogorsku županiju zahvatila nešto ranije nego ostale dijelove Hrvatske i još uvijek traje, tako da udio u stanovništvu Hrvatske konstantno opada (sa 4,40% 1948.

Prostorni plan Bjelovarsko-bilogorske županije

POLAŽIŠTA

1. Položaj, značaj i posebnosti županijskog područja u odnosu na prostor i sustav Države

godine na 3,01% 1991. godine). Dobni koeficijent stanovništva je 0,86 (od 0,66 u Gradu Daruvaru do 1,51 u Općini Berek - Hrvatska 0,66), a obrazovni 0,26 (od 0,42 u Gradu Daruvaru do 0,06 u Općini Zrinski Topolovac - Hrvatska 0,29). Poljoprivrednog stanovništva je još uvijek čak 25,3% (od 5,1% u Gradu Daruvaru do 78,5% u Općini Zrinski Topolovac - Hrvatska 8,6%).

Stanovništvo je raspoređeno u 323 naselja prosječne veličine 446 stanovnika po naselju (od 1579 st. u Gradu Daruvaru do 159 st. u Općini Kapela - Hrvatska 722).

Bjelovarsko-bilogorska županija ima:

Hrvatska ima:

- st. na 100 ha poljoprivrednog zemljišta	95	149
- st. na 100 ha šuma i šumskog zemljišta	150	230
- km ceste na 1000 km ²	559	475
- km željezničkih pruga na 1000 km ²	26	43
- %vodoopskrbom pokriveno naselja	12	63
- %odvodnjom pokriveno naselja	2,2	
- %plinoopskrbom pokriveno naselja	38	
- % zaštićenih površina	1,4	7,5
- društveni proizvod (1994. godine) \$/st.	2170	3070
- ha privrednih ribnjaka	3221	13266
- okoliš zadovoljavajući		na granici zadovoljavajućeg
- termalne izvore		
- kvalitetne šume hrasta lužnjaka		

Bjelovarsko-bilogorska županija nema:

- pograničnih područja
- plovni puteva
- zračnog prometa (osim sportskog i poljoprivrednog)
- energetskih resursa

- značajnijih mineralnih sirovina
- značajnijih vodonosnika
- značajnijih turističkih kapaciteta

Tijekom Domovinskog rata pojedina područja Županije pretrpjela su velike ratne štete, a naročito Općine Đulovac i Sirač, te Gradovi Bjelovar, Grubišno Polje i Daruvar.